

Ur *Internationalen* 22/11 2024

Boris Kagarlitskij

Hellre fängelse än exil!

22 november, 2024

Tidigare i år dömdes den ryske socialisten Boris Kagarlitskij till fängelse i fem år för sitt motstånd mot kriget mot Ukraina. *Internationalen* publicerar här ett brev där han förklarar att han inte kommer att gå med på någon fångutväxling utan hellre sitter i fängelse än blir utvisad.

På senare tid har diskussionerna intensifierats om ytterligare en möjlig fångutväxling. Vilka ryska politiska fångar som är aktuella för utbyte med vem är fortfarande oklart, men debatten om vilka som bör och inte bör ingå i utbyteslistorna är ändå i full gång.

Jag har flera gånger sagt, och jag upprepar det nu, att jag inte vill delta i sådana utbyten och ber att inte bli upptagen på dessa listor. Jag ser inget syfte eller någon nytta för mig själv med att emigrera. Om jag hade velat lämna landet skulle jag ha gjort det själv. Men jag planerar inte att lämna mitt hemland, och om det innebär att jag måste sitta i fängelse för att stanna kvar här, så kommer jag att sitta i fängelse. För en vänsterpolitiker eller samhällsvetare i Ryssland är fängelsestraff trots allt en normal yrkesrisk, en risk som måste accepteras när man väljer denna väg – precis som för en brandman eller räddningspersonal. Det är helt enkelt en del av jobbet, som jag har gjort och kommer att fortsätta att försöka göra samvetsgrant.

Sedan urminnes tider har utvisning av oönskade medborgare varit en form av politiskt förtryck och om vi kämpar för frihet bör vi också fördöma sådant förtryck – även i en mjukare form. Politiska fångar förtjänar ovillkorlig frigivning. För alla. Och att få stanna här, hemma.

Det sägs att vissa deltagare i tidigare utbyten fördes bort från Ryssland mot sin vilja. Jag känner inte till sanningshalten i detta, men jag vill säga detta i förväg: om det görs något liknande försök med mig kommer jag att betrakta det som kidnappning och stämma varje utländsk regering som medbrottsling om de försöker ta emot mig mot min vilja.

Jag är tacksam mot min familj för deras stöd och förståelse och även mot de många människor som skriver till mig och godkänner detta mitt val. Men det här handlar inte bara om mig. Det finns bredare frågor som behöver diskuteras.

Det finns en risk att kampen för frigivning av politiska fångar (vilket inte bara skulle vara en human handling utan också ett steg mot att förändra det moraliska klimatet i landet) ersätts med sammanställning av utbyteslistor som syftar till att frige några dussin mer eller mindre välkända personer, medan hundratals och till och med tusentals andra samvetsfångar sitter kvar bakom galler. Dessutom tar de som sammanställer dessa listor på sig ansvaret att besluta om vem som ska frigges och vem som ska förbli fångslad. Detta är orättvist och odemokratiskt och strider mot själva de principer vi gör uppoffringarna för. Det enda rättvisa kravet är att alla som deltagit i icke-våldsamma politiska protester frigges, alla som arresteras för att de utövar sin konstitutionella rätt att kritisera regeringsbeslut.

Det finns också en annan viktig punkt som inte får glömmas bort. Politiska fångar finns inte bara i Ryssland. Allt som händer oss har globala konsekvenser. Om diktatorer världen över lär sig att politiska fångar är en lönsam resurs som framgångsrikt kan bytas ut eller säljas, kommer de att göra allt för att öka sin bytesfond. De kommer att fångsla ännu fler. Under tiden är uppgiften att göra det olönsamt för stater att ha politiska fångar, att göra förtryck till ett alltför kostsamt nöje för de styrande kretsarna. Detta var situationen i slutet av 1900-talet när demokratiseringsprocesser utvecklades inte bara i länderna i det forna Sovjetblocket utan

också i andra delar av världen. Vi vet att denna demokratisering var ytterst ytlig och inte utmanade eliternas dominerande ställning. Men det var ändå ett steg framåt. Nu ser vi överallt processer som går i motsatt riktning. Det är därför det är så viktigt nu att kämpa, inte för enskilda välkända politiska fångar, utan för att få ett slut på det politiska förtrycket som sådant.

Naturligtvis finns det olika situationer och i vissa fall är utbyte det enda tillgängliga sättet att rädda en person. Förhållandena i fängelset för politiska fångar varierar. Jag är fullt medveten om att min situation är långt ifrån den värsta med allmänna mått mätt. Av den anledningen försöker jag inte fatta beslut för andra eller påtvinga min personliga åsikt som en universell princip. Jag skulle dock för det första vilja rekommendera att politiska fångar som har den fysiska och moraliska styrkan att fortsätta kampen vägrar att delta i utbyten och för det andra ber jag organisatorerna av utbyten och de som sammanställer listor att endast ta med de fångar som man vet går med på frihet till priset av utvisning ur landet.

Sammanfattningsvis vill jag säga: vilket val vi än gör får vi aldrig glömma att vårt mål är frihet och rättigheter för alla. Inte bara för dem som sitter bakom galler, utan också för dem som utsätts för andra former av förtryck i Ryssland och runt om i världen. –

Boris Kagarlitskij är chef för Institute of Globalization and Social Movements och en välkänd internationell kommentator av rysk politik och det ryska samhället. Bland hans böcker märks *Empire of the Periphery: Russia and the World System* (Pluto Press, 2008), *Russia Under Yeltsin And Putin: Neo-Liberal Autocracy* (TNI/Pluto).

För mer information, se freeboris.info

Lästips

[Svensk vänsterpress om arresteringen av Boris Kagarlitskij i juli 2023](#) (augusti 2023)

[Frihet åt Boris Kagarlitskij! Frihet åt alla ryska politiska fångar!](#) (augusti 2023)

[Frihet för Boris Kagarlitskij!](#) (februari 2024)

Kagarlitskij:

[En seger för Putin vore det värsta som kan drabba Ryssland](#) (maj 2023)

[Brev från fängelset](#) (augusti 2023)

[Nadezjdin-fenomenet](#) (januari 2024)

[Brev från fängelset – ”Resan fortsätter”](#) (april 2024)

[Krig, fascism och revolution: varför Putins Ryssland invaderade Ukraina](#) (juli 2024)